

Міністрество освіти і науки
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Інститут мистецтв
Кафедра музикознавства та методики музичного виховання

Палійчук Ірина Степанівна
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ МУЗИКИ»

для студентів за напрямом підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»
спеціалізації «Оркестрові інструменти»

УДК 78 (4-15)
ББК 85.31
П 14

Затверджено та рекомендовано до друку науково-методичною радою Інституту мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 6 від 13.03.2013)

Палійчук І. С. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Історія західноєвропейської музики» для студентів за напрямом підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво» спеціалізації «Оркестрові інструменти» / І. С. Палійчук. – Івано-Франківськ, 2013. – 50 с.

Навчально-методичний комплекс дисципліни «Історія західноєвропейської музики» для студентів за напрямом підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво» спеціалізації «Оркестрові інструменти» укладений відповідно до вимог підготовки фахівців, представлених у законодавчих та нормативних документах про вищу освіту.

«Історія західноєвропейської музики» входить у цикл фундаментальних дисциплін і є обов'язковою для вивчення.

Рецензенти:

Черепанин М. В. – доктор мистецтвознавства, професор
Волощук Ю. І. кандидат мистецтвознавства, доцент

© Палійчук І. С., 2013 рік

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	4
2. Опис навчальної дисципліни.....	5
3. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	6
4. Міждисциплінарні зв'язки.....	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	7
6. Структура навчальної дисципліни.....	13
7. Теми практичних занять.....	20
8. Самостійна робота.....	21
9. Методи навчання.....	24
10. Методи контролю.....	24
11. Розподіл балів, які отримують студенти.....	33
12. Критерії оцінки рівня якості знань студентів.....	33
13. Методичне та матеріально-технічне забезпечення дисципліни.....	35
14. Рекомендована література.....	36
15. Інформаційні ресурси.....	50

1. Пояснювальна записка

Історія західноєвропейської музики – один із етапів в об'ємному курсі загальної історії музичного мистецтва. Ця дисципліна репрезентує музично-історичні відомості про життєвий шлях і творчу діяльність композиторів, синтезує теоретичні проблеми, пов'язані з розкриттям музичної мови, мелодичної, гармонічної та структурою своєрідності творів різних жанрів і стильових напрямів.

Історія музики відіграє роль сполучної ланки між дисциплінами музичного та загальногуманітарного профілю. Нерозривний зв'язок музики з літературою, філософією та мистецтвом дозволяє систематично залучати студентів до широких художніх і філософських узагальнень, розкривати зміст музичних творів, виражений не тільки в авторській конкретній сюжетній програмності, але й у непрограмних композиціях авторів різних стильових епох.

Вивчення різножанрових творів представників провідних західноєвропейських композиторських шкіл допоможе використовувати знання не тільки в названому курсі та під час вивчення теоретичних дисциплін, але і в класах спеціального інструмента, диригування, вокалу, майбутній педагогічній та виконавській практиках.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6,5	Галузь знань 0202 Мистецтво	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 11		1, 2-й	1, 2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 216		I–III-й	I–III-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 34; 36; 34 самостійної роботи студента – 37; 37; 38	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	74 год.	26 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	12 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		112 год.	178 год.
Індивідуальні завдання: __ год.			
Вид контролю: II семестр – диф. залік III-й семестр – екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 48% : 52%

для заочної форми навчання – 18% : 82%

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – підготувати майбутніх фахівців-педагогів, музикантів до використання в практичній діяльності науково-історичних знань про еволюційний шлях західноєвропейського музичного мистецтва. Як фактор підвищення професійного культури та розширення світоглядного горизонту навчальна дисципліна слугує джерелом висвітлення основних закономірностей формування і розвитку західноєвропейської музичної культури в контексті загальноісторичних, філософсько-естетичних, соціально-економічних умов її функціонування.

Завдання навчальної дисципліни – сформувати навички у студентів орієнтуватись в особливостях музичної культури певної історико-стильової епохи; виявляти зв'язки з літературою, філософією та іншими видами мистецтва; вміти використовувати навчальний матеріал у майбутній професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: періодизацію розвитку західноєвропейської музичної культури; національні композиторські школи та їх визначних представників;

ілюстративний матеріал до лекційного курсу.

вміти: оперувати лекційним матеріалом;

визначати особливості стилів, напрямів і течій та виявляти їх конкретне втілення в музичних творах;

вільно аналізувати музичний твір, визначаючи його драматургію, взаємозв'язок образного змісту з виразовими засобами;

ілюструвати музичні твори, виконуючи їх напам'ять або з нот, фрагменти з опер, симфоній, вокальних та інструментальних творів.

4. Міждисциплінарні зв'язки

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на предмет
«Історія західноєвропейської музики»	«Історія західноєвропейської музики»
Теорія музики	Історія української музики
Сольфеджіо	Історія східноєвропейської музики
Гармонія	Поліфонія
Аналіз музичних творів	Музична критика
Інструментознавство	

5. Програма навчальної дисципліни

1-й курс Модуль 1

I семестр

Змістовий модуль 1. Музичне мистецтво Стародавнього Світу, Середньовіччя та Відродження.

Тема 1. Вступ до курсу історії західноєвропейської музики. Музична культура Стародавнього Світу.

Історія музики як предмет музикознавства. Передумови виникнення музики як мистецтва. Теорії про походження музики. Музична культура Стародавнього Світу. Музична культура Стародавнього Сходу: Єгипет, Індія, Китай. Музичне мистецтво античної Греції і Риму.

Тема 2. Музичне мистецтво епохи Середньовіччя.

Соціально-історична основа Середньовіччя. Арабська музична культура

Музична культура Візантії. Західна Європа. Культова і світська музика.

Раннє багатоголосся. Епоха ранньої поліфонії.

Тема 3. Музична культура епохи Відродження

Характеристика та хронологічні рамки епохи Відродження. Художня культура Західної Європи. Загальна характеристика музичного мистецтва епохи Відродження. Принципи строгого стилю у поліфонії. Формування та розвиток музичних поліфонічних шкіл: Італія, Нідерланди, Франція, Іспанія, Чехія, Польща.

Змістовий модуль 2. Західноєвропейська опера та інструментальна музика XVII–XVIII століть

Тема 4. Становлення і розвиток оперного мистецтва у Західній Європі XVII–XVIII століть

Опера. Визначення. Структура та форми опери. Зародження і розвиток оперного мистецтва в Італії: Флорентійська оперна школа (флорентійська камерата). Римська оперна школа. Творчість Стефано Ланді. Творчість Клаудіо Монтеверді. Особливості венеціанської оперної школи.

Неаполітанська оперна школа Творчість Алессандро Скарлатті.

Формування італійської комічної опери buffa.

Розвиток оперного мистецтва у Франції. Творчість

Жана Батиста Люлі.

Розвиток оперного мистецтва в Англії. Творчість Г. Персела.

Німецький і австрійський зінгшпіль.

Тема 5. Інструментальна музика XVII–XVIII століть

Загальна характеристика розвитку інструментальної музики XVII–XVIII століть. Розвиток органної музики.

Органна школа Італії та Німеччини. Клавірна музика. Творчість французьких клавесиністів – Жана Філіпа Рамо і Куперена.

Англійська вьорджинельна музика.

Скрипкове мистецтво Італії. Венеціанська та болонська скрипкові школи. Творчість Арканджело Кореллі, Джузеппе Тартіні, Антоніо Вівальді.

Змістовий модуль 3. Музичне мистецтво епохи Бароко. Творчість Й.-С. Баха та Г. - Ф. Генделя.

Тема 6. Музична та художня культура епохи Бароко.

Творчість Й. - С. Баха – видатного представника епохи Бароко.

Характеристика та хронологічні рамки епохи Бароко. Художня культура епохи Бароко. Загальна характеристика музичної культури епохи Бароко.

Життєвий та творчий шлях композитора. Органна творчість Й. - С. Баха.

Клавірна творчість Й. - С. Баха. Вокальна творчість Й. - С. Баха.

Тема 7. Творчість Г. - Ф. Генделя – видатного представника епохи Бароко.

Життєвий та творчий шлях композитора. Характеристика інструментальної творчості (клавірної, органної, оркестрової) Г. - Ф. Генделя. Вокальна творчість Г. - Ф. Генделя. Загальна характеристика ораторіальної творчості. Ораторія «Самсон».

Змістовий модуль 4. Музична культура другої половини XVIII – початку XIX століть

Тема 8. Віденська класична школа. Симфонічна, фортепіанна та вокально-інструментальна музика Й. Гайдна та В. - А. Моцарта

Основні тенденції розвитку форм і жанрів професійної інструментальної музики XVIII століття (соната, симфонія, концерт). Передумови виникнення віденської класичної школи. Основні риси віденського класичного стилю. Життєвий і творчий шлях Й. Гайдна. Еволюція жанру симфонії у творчості Й. Гайдна. Аналіз симфоній № 103 Es-dur «З тремоло литавр», № 104 D-dur («Лондонська») Й. Гайдна. Життєвий і творчий шлях В. - А. Моцарта. Еволюція жанру симфонії у творчості В. - А. Моцарта. Симфонії № 40 g-moll, № 41 "Юпітер" В. - А. Моцарта.

Особливості стилю фортепіанних сонат Й. Гайдна. Ораторіальна творчість Й. Гайдна. Ораторія "Пори року". Клавірна творчість В. - А. Моцарта. Соната A- dur. Культурні жанри у творчості В. - А. Моцарта. "Реквієм".

Тема 9. Епоха Просвітництва (друга половина XVIII ст.) Оперні реформи Х. В. Глюка та В. - А. Моцарта

Основні положення естетики Класицизму. Класицизм і Просвітництво. Підготовка оперної реформи Х. Глюка французькими енциклопедистами.

Сутність оперної реформи Х. Глюка. Втілення реформаторських принципів в опері «Орфей». Сутність оперної естетики В. - А. Моцарта. Загальна характеристика оперної спадщини В. - А. Моцарта в її еволюції.

Аналіз опер В. - А. Моцарта «Весілля Фігаро» і «Дон Жуан».

Тема 10. Музичне мистецтво Великої Французької революції (1789). Симфонічна та фортепіанна творчість Л. Бетховена

Вплив народно-визвольних рухів кінця XVIII ст. на світогляд Л. Бетховена. Життєвий та творчий шлях Л. Бетховена. Жанри фортепіанної музики у творчості Л. Бетховена. Аналіз сонат Л. Бетховена: № 8 "Патетична" (c-moll), № 14 "Місячна" (cis-moll), № 23 "Апассіоната" (f-moll). Загальна характеристика симфонічної творчості Л. Бетховена. Розбір Симфоній № 3, 5, 9 Л. Бетховена.

1-й курс Модуль 1

II семестр

Змістовий модуль 5. Романтизм у літературі та музиці. Творчість Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Мендельсона

Тема 11. Романтизм у літературі та музиці

Суспільно-історичні передумови виникнення романтизму. Особливості ідейного змісту і художнього методу нової епохи. Романтизм у літературі. Характерні виявлення романтизму в музиці.

Тема 12. Характеристика творчості Ф. Шуберта

Характеристика стилю і творчості Ф.Шуберта.

Вокальна лірика Ф. Шуберта: її джерела та зв'язки з національною поезією. Пісні на слова Й. - В. Гете. Пісенні цикли "Прекрасна мельниківна", "Зимовий шлях". Інструментальна творчість композитора.

Фортепіанна і симфонічна творчість. Аналіз експромтів і музичних моментів. Аналіз "Незавершеної симфонії" h-moll Ф. Шуберта.

Тема13. Характеристика творчості Р. Шумана

Теми і образи музики Р. Шумана. Риси стилю. Фортепіанна творчість композитора. Фортепіанний цикл "Карнавал". Вокальна лірика Р. Шумана. Вокальний цикл "Любов поета".

Тема 14. Характеристика творчості Ф. Мендельсона

Особливості композиторського стилю Ф. Мендельсона. Загальна характеристика фортепіанної творчості Ф. Мендельсона. "Пісні без слів".

Характеристика симфонічної творчості Ф. Мендельсона. Симфонії і програмні увертюри. Концертна увертюра "Сон у літню ніч".

Змістовий модуль 6. Основні тенденції розвитку західноєвропейської опери першої половини XIX століття

Тема 15. Німецька романтична опера першої половини XIX століття. Творчість К. М. Вебера

Формування жанру німецької романтичної опери. Характеристика оперної творчості К. М. Вебера. Аналіз опери "Фрайшюц". Фортепіанна творчість К. М. Вебера пізнього періоду творчості.

Тема 16. Італійська романтична опера першої половини XIX століття. Характеристика оперної творчості Дж. Россіні, В. Белліні та Г. Доніцетті

Суспільно-політичне становище Італії першої половини XIX століття. Особливості формування італійської романтичної опери. Характеристика оперної творчості Дж. Россіні: жанр опери buffa; жанр опери seria; аналіз опери "Севільський цирюльник". Характеристика творчості В. Белліні та Г. Доніцетті.

Тема 17. Французька романтична опера першої половини XIX століття. Характеристика оперної творчості Дж. Мейєрбера

Суспільно-політична ситуація у Франції першої половини XIX століття.

Музичний театр Франції 1820–1840-х років у системі міжнародних зв'язків. Шляхи розвитку музичного театру у творчості Г. Спонтіні, Ф. – А. Буальдьє і Д. - Ф. Обера. Процес формування французької романтичної опери у творчості Дж. Мейєрбера. Жанр "grand opera". Опера «Гугеноти» Дж. Мейєрбера.

Змістовий модуль 7. Новаторські тенденції розвитку симфонічної музики першої половини XIX століття

Тема 18. Характеристика симфонічної творчості Г. Берліоза

Життєвий та творчий шлях композитора. Загальна характеристика симфонічної творчості Г. Берліоза. Риси програмного симфонізму.

Характеристика програмних симфоній Г. Берліоза ("Фантастична", "Гарольд в Італії", "Ромео і Джульєтта", "Траурно-тріумфальна").

Тема 19. Характеристика симфонічної творчості Ф. Ліста

Історичні обставини формування і розвитку угорської національної культури XVI–XIX ст.ст.. Формування національної опери в творчості Ф. Еркеля. Ф. Ліст – основоположник угорської національної композиторської школи. Програмний симфонізм Ф. Ліста. Характеристика симфонічної творчості. Симфонічні поеми «Тассо», «Прелюди» і програмні симфонії Ф. Ліста.

2-й курс Модуль 2

III семестр

Змістовий модуль 1. Розвиток угорської та польської фортепіанної музики першої половини XIX століття

Тема 1. Характеристика фортепіанної творчості Ф. Ліста

Особливості фортепіанного стилю Ф. Ліста. Жанри фортепіанної музики у творчості Ф. Ліста. Характеристика фортепіанного циклу "Роки мандрівок", рапсодій Ф. Ліста.

Тема 2. Характеристика фортепіанної творчості Ф. Шопена

Історичні обставини суспільно-культурного життя Польщі XIX ст. Роль національно-визвольного руху для розвитку польської культури XIX ст. Життєвий шлях та риси стилю творчості Ф. Шопена. Фортепіанні твори малої й великої форм Ф. Шопена. Формування національної опери у творчості С. Монюшко.

Змістовий модуль 2. Розвиток західноєвропейського оперного мистецтва другої половини XIX століття. Характеристика оперної творчості Р. Вагнера

Тема 3. Німецька опера другої половини XIX століття

Особистість та музично-естетичні погляди Р. Вагнера. Історично-суспільні обставини життя Німеччини XIX століття. Боротьба творчих напрямів у галузі музичного мистецтва. Принципи оперної реформи Р. Вагнера. Еволюція оперного стилю Р. Вагнера. Опера «Лоенгрін».

Тема 4. Французька опера другої половини XIX століття. Характеристика оперної творчості Ж. Бізе

Суспільно-політична ситуація у Франції другої половини XIX століття. Музична культура Франції другої половини XIX століття. Формування жанру ліричної опери у французькій музичній культурі другої половини XIX століття. Характеристика оперної творчості Ж. Бізе. Опера "Кармен" Ж. Бізе.

**Тема 5. Італійська опера другої половини XIX століття.
Характеристика оперної творчості Дж. Верді**

Творчість Дж. Верді у контексті історично-політичних та культурних обставин в Італії другої половини XIX століття. Характеристика оперної творчості Дж. Верді. Принципи оперної драматургії Дж. Верді. Аналіз опер "Ріголетто", "Травиата", "Аїда" Дж. Верді.

**Змістовий модуль 3. Музична культура Австрії, Чехії та Норвегії
XIX століття**

**Тема 6. Музична культура Австрії другої половини XIX століття.
Характеристика творчості Й. Брамса**

Особливості стилю Й. Брамса. Вокальна творчість Й. Брамса. Особливості вокального стилю. Фортепіанна творчість Й. Брамса. Характеристика по жанрах. Симфонічна творчість Й. Брамса. Симфонія № 4 e-moll.

Тема 7. Музична культура Чехії XIX століття.

Характеристика творчості Б. Сметани та А. Дворжака

Історичні обставини суспільно-культурного життя Чехії XIX століття. Б. Сметана – основоположник чеської музичної класики. Розвиток традицій національної класики у творчості А. Дворжака. Симфонічна творчість А. Дворжака. Симфонія № 5 "З Нового світу". Оперна творчість А. Дворжака. Опера "Русалка". Розвиток традицій національної класики у творчості А. Дворжака. Симфонічна творчість А. Дворжака. Симфонія № 5 "З Нового світу". Оперна творчість А. Дворжака. Опера "Русалка".

Тема 8. Музична культура Норвегії XIX століття.

Характеристика оперної творчості Е. Гріга

Історичні обставини суспільно-культурного життя Норвегії XIX століття. Е. Гріг – основоположник норвезької музичної класики. Особливості стилю. Характеристика творчості. Фортепіанна, вокальна і симфонічна творчість Е. Гріга.

**Змістовий модуль 4. Жанрово-стильові особливості розвитку
західноєвропейської музики кінця XIX – початку XX століть**

**Тема 9. Імпресіонізм у художній культурі Франції останньої
третьої частини XIX – початку XX ст.ст.. Характеристика творчості
К. Дебюссі та М. Равеля**

Художня культура Франції останньої третьої частини XIX – початку XX ст.ст.. Імпресіонізм в образотворчому мистецтві і музиці. Сутність імпресіонізму як творчого методу.

Загальна характеристика творчості К. Дебюссі. Творче кредо К. Дебюссі.

Фортепіанна та симфонічна творчість К. Дебюссі. Фортепіанний цикл «Прелюдії». Симфонічний триптих "Ноктюрни" К. Дебюссі.
Загальна характеристика творчості М. Равеля.
Фортепіанна та симфонічна творчість М. Равеля. "Болеро".

Тема 10. Веризм в оперній творчості італійських композиторів кінця XIX – початку XX століть. Характеристика творчості П. Масканьї, Р. Леонкавалло, Дж. Пуччіні

Філософсько-естетична основа веризму та його представників у літературі й музиці. Італійські веристські опери малої форми та їх музично-драматургічні принципи. П. Масканьї "Сільська честь", Р. Леонкавалло "Паяци". Характеристика оперної творчості Дж. Пуччіні. Опера "Тоска" Дж. Пуччіні.

Тема 11. Експресіонізм у західноєвропейському музичному мистецтві початку XX століття. Характеристика творчості А. Шенберга та А. Берга.

Соціально-історичні передумови виникнення експресіонізму в мистецтві країн Австро-Німецького регіону. Основні положення естетики експресіонізму в музичному мистецтві. Експресіонізм у творчості західноєвропейських композиторів першої третини XX століття. Передумови виникнення експресіонізму у творчості Р. Вагнера, Г. Малера, Р. Штрауса. Творчість композиторів ново-віденської школи. А. Шенберг вокальний цикл "Місячний П'єро". А. Берг опера "Воццек".

**6. Структура навчальної дисципліни
1-й курс I семестр**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	71	26	8			37	71	10	4			57
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Музичне мистецтво Стародавнього Світу, Середньовіччя та Відродження.												
Тема 1. Вступ до курсу історії західноєвропейської музики. Музична		2				2		2				2

культура Стародавнього Світу												
Тема 2. Музичне мистецтво епохи Середньовіччя		2				2						2
Тема 3. Музична культура епохи Відродження		2	2			2						4
Разом за змістовим модулем 1		6	2			6		2				8
Змістовий модуль 2. Західноєвропейська опера та інструментальна музика XVII–XVIII століть												
Тема 1. Становлення і розвиток оперного мистецтва у Західній Європі XVII- XVIII століть		2				4		2				6
Тема 2. Інструментальна музика XVII–XVIII століть		2	2			4						6
Разом за змістовим модулем 2		4	2			8		2				12
Змістовий модуль 3. Музичне мистецтво епохи Бароко. Творчість Й.-С. Баха та Г. Ф. Генделя												
Тема 1. Музична та художня культура епохи Бароко Творчість Й.- С. Баха – видатного представника епохи Бароко		2				4		2	2			6
Тема 2. Творчість Г. - Ф. Генделя – видатного представника епохи Бароко		2	2			4						6
Разом за змістовим		4	2			8		2	2			12

модулем 3											
Змістовий модуль 4. Музична культура другої половини XVIII – початку XIX століть											
Тема 1. Віденська класична школа Симфонічна, фортепіанна та вокально-інструментальна музика Й. Гайдна та В. - А. Моцарта		4	2			6		2	2		10
Тема 2. Епоха Просвітництва (друга половина (XVIII ст.) Оперні реформи Х. В. Глюка та В. - А. Моцарта		4				5					7
Тема 3. Музичне мистецтво Великої Французької революції (1789). Симфонічна та фортепіанна творчість Л. Бетховена		4				4		2			8
Разом за змістовим модулем 4		12	2			15		4	2		25
Усього годин		26	8			37		10	4		57

1-й курс II семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	73	24	12			37	73	6	4			63
Модуль 1												

Змістовий модуль 1. Романтизм у літературі та музиці. Творчість Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Мендельсона											
Тема 1. Романтизм у літературі та музиці		2				2		2			6
Тема 2. Характеристика творчості Ф. Шуберта		2	2			4			2		6
Тема 3. Характеристика творчості Р. Шумана		2	2			4					6
Тема 4. Характеристика творчості Ф. Мендельсона		2	2			4					6
Разом за змістовим модулем 1		8	6			14		2	2		24
Змістовий модуль 2. Основні тенденції розвитку західноєвропейської опери першої половини XIX століття											
Тема 1. Німецька романтична опера першої половини XIX століття. Творчість К. М. Вебера		2				4		2			8
Тема 2. Італійська романтична опера першої половини XIX століття. Характеристика оперної творчості Дж. Россіні, В. Белліні та Г.Доніцетті		4				6					8
Тема 3. Французька романтична опера першої		2	2			4					6

половини XIX століття. Характеристика оперної творчості Дж. Мейєрбера												
Разом за змістовим модулем 2		8	2			14		2				22
Змістовий модуль 3. Новаторські тенденції розвитку симфонічної музики першої половини XIX століття												
Тема 1. Характеристика симфонічної творчості Г. Берліоза		4	2			4						9
Тема 22. Характеристика симфонічної творчості Ф. Ліста		4	2			5		2	2			8
Разом за змістовим модулем 3		8	4			9		2	2			17
Усього годин		24	12			37		6	4			63

2-й курс III семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	72	26	8			38	72	10	4			58
Модуль 2												
Змістовий модуль 1. Розвиток угорської та польської фортепіанної музики першої половини XIX століття												
Тема 1. Характеристика фортепіанної творчості Ф. Ліста		2				4		2				6
Тема 2. Характеристика фортепіанної		2	2			4		2				6

творчості Ф. Шопена												
Разом за змістовим модулем 1		4	2			8		2	2			12
Змістовий модуль 2. Розвиток західноєвропейського оперного мистецтва другої половини XIX століття												
Тема 1. Німецька опера другої половини XIX століття Характеристика оперної творчості Р. Вагнера		4				4		2				6
Тема 2. Французька опера другої половини XIX століття Характеристика оперної творчості Ж. Бізе		2				4		2				6
Тема 3. Італійська опера другої половини XIX століття Характеристика оперної творчості Дж. Верді		4	2			4						6
Разом за змістовим модулем 2		10	2			12		4				18
Змістовий модуль 3. Музична культура Австрії, Чехії та Норвегії XIX століття												
Тема 1. Музична культура Австрії другої половини XIX століття Характеристика творчості Й. Брамса		2				4						6
Тема 2. Музична культура Чехії XIX століття Характеристика творчості Б. Сметани та А. Дворжака		2				4		2				6

Тема 3. Музична культура Норвегії XIX століття. Характеристика творчості Е. Гріга		2	2			4					6
Разом за змістовим модулем 3		6	2			12		2			18
Змістовий модуль 4. Жанрово-стильові особливості розвитку західноєвропейської музики кінця XIX – початку XX століть											
Тема 1. Імпресіонізм у художній культурі Франції останньої третини XIX – початку XX ст.ст.. Характеристика творчості К.Дебюссі та М.Равеля		2				2		2			3
Тема 2. Веризм в оперній творчості італійських композиторів кінця XIX – початку XX століть Характеристика оперної творчості П. Масканьї, Р. Леонкавалло, Дж. Пуччіні		2				2					3
Тема 3. Експресіонізм у західноєвропейсько му музичному мистецтві початку XX століть Характеристика творчості А. Шенберга та А. Берга		2	2			2		2			4
Разом за змістовим модулем 4		6	2			6		2	2		10
Усього годин		26	8			38		1 0	4		58

**7. Теми практичних занять
Денна форма навчання
1-й курс I семестр**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Музичне мистецтво Стародавнього Світу, Середньовіччя та Відродження.	2
2.	Західноєвропейська опера та інструментальна музика XVII–XVIII століть	2
3.	Музичне мистецтво епохи Бароко. Творчість Й.-С. Баха та Г. - Ф. Генделя.	2
4.	Віденська класична школа. Симфонічна творчість Й. Гайдна, В. – А. Моцарта та Л. Бетховена	2

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Музична та художня культура епохи Бароко Творчість Й.- С. Баха, Г. - Ф. Генделя	2
2.	Віденська класична школа Симфонічна творчість Й. Гайдна , В. - А. Моцарта, Л. Бетховена	2

**1-й курс II семестр
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Романтизм в музичному мистецтві. Характеристика творчості Ф. Шуберта	2
2.	Характеристика творчості Р. Шумана	2
3.	Характеристика творчості Ф. Мендельсона	2
4.	Західноєвропейська опера першої половини XIX століття . Опера творчість К. М. Вебера, Дж. Россіні та Дж. Мейєрбера	2
5.	Симфонічна творчість Г. Берліоза	2
6.	Симфонічна творчість Ф. Ліста	2

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Характеристика творчості Ф. Шуберта	2
2	Характеристика симфонічної творчості Ф. Ліста	2

**2-й курс III семестр
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Характеристика фортепіанної творчості Ф. Ліста та Ф. Шопена	2
2.	Характеристика оперної творчості Р. Вагнера, Ж. Бізе, Дж. Верді	2
3.	Характеристика творчості Б. Сметани, А. Дворжака, Е. Гріга	2
4.	Жанрово-стильові особливості розвитку західноєвропейської музики кінця XIX – початку XX століть. Імпресіонізм. Веризм. Експресіонізм.	2

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Характеристика фортепіанної творчості Ф. Ліста та Ф. Шопена	2
2.	Жанрово-стильові особливості розвитку західноєвропейської музики кінця XIX – початку XX століть. Імпресіонізм. Веризм. Експресіонізм.	2

8. Самостійна робота

Список музичних творів для самостійного прослуховування

1. К. Монтеверді. Опера «Орфей».
2. Г. Перселл. Опера «Дідона і Еней».
3. А. Вівальді. Цикл концертів «Пори року». Концерт №1
4. В.Бьорд. «Візник насвистує».
5. В.Бьорд. «Флейта і барабан» з циклу «Битва».
6. Ж.Ф.Рамо. «Курка».
7. Ж.Ф.Рамо. «Тамбурин»
8. Ф.Куперен. «Сестра Моніка».
9. Д. Скарлатті. Соната D-dur.
10. Т. Альбіноні. Adagio для органу і струнних.
11. Г. - Ф.Гендель. Ораторія «Самсон».
12. Г. - Ф.Гендель. Клавирна сюїта № 7 g-moll.
13. Г. - Ф.Гендель. Concerto grosso g-moll.
14. Й. - С. Бах. Токата і фуга d-moll.
15. Й. - С. Бах. Добре темперований клавир (ДТК).
16. Й. - С. Бах. Італійський концерт.
17. Й. - С. Бах. Меса h- moll.
18. Й. - С. Бах. Бранденбурзький концерт №1.
19. Й. - С. Бах. Страсті за Матфеєм.
20. Х. В. Глюк. Опера «Орфей і Евридіка».
21. Й. Гайдн. Симфонія №103 «З тремоло литавр» Es-dur.
22. Й. Гайдн. Ораторія «Пори року».
23. В. - А. Моцарт Опера «Весілля Фігаро».
24. В. - А. Моцарт Опера «Дон Жуан».
25. В. - А. Моцарт Симфонія № 40 g-moll.
26. В. - А. Моцарт. Соната № 11 A-dur.
27. В. - А. Моцарт. Реквієм.
28. В. - А. Моцарт. Симфонія № 41 «Юпітер» C-dur.
29. В.- А. Моцарт. Фантазія c-moll.

30. Л. Бетховен. Соната № 8 «Патетична» c-moll.
31. Л. Бетховен. Соната № 14 «Місячна» cis-moll.
32. Л. Бетховен. Соната №23 «Апассіоната» f-moll.
33. Л. Бетховен. Симфонія № 5 c-moll.
34. Л. Бетховен. Симфонія № 9 d-moll.
35. Ф. Шуберт. «Серенада».
36. Ф. Шуберт. «Баркарола».
37. Ф. Шуберт. Пісня «Форель».
38. Ф. Шуберт. Балада «Лісовий цар»
39. Ф. Шуберт. Вокальний цикл «Прекрасна мельниківна».
40. Ф. Шуберт. Вокальний цикл «Зимовий шлях»
41. Ф. Шуберт. Симфонія № 8 «Незавершена» h-moll.
42. Ф. Шуберт. Музичний момент f-moll (op. 94, № 3).
43. Ф. Шуберт. Музичний експромт Es-dur (op. 90, № 2).
44. К. М. Вебер. Опера «Чарівний стрілець».
45. Дж. Россіні. Опера «Севільський цирульник».
46. Ф. Мендельсон. Скрипковий концерт мі-мінор.
47. Ф. Мендельсон. Увертюра «Сон в лігню ніч».
48. Ф. Мендельсон. «Пісні без слів».
49. Ф. Мендельсон. Симфонія № 4 «Шотландська».
50. Р. Шуман «Любов поета».
51. Ф. Шопен Мазурки F-dur, op. 68, № 3., C- dur, op. 24, № 2., a-moll, op. 68, № 2., Мазурка a-moll, op. 17, № 4..
52. Ф. Шопен Полонез A-dur, op. 40 № 1., Полонез es-moll, op.26 № 2., Полонез As-dur, op. 53.
53. Ф. Шопен Ноктюрн F-dur, op. 15, № 1., Ноктюрн Fis-dur, op. 15, Ноктюрн c-moll, op. 48, № 1.
54. Ф. Шопен Етюд C-dur, op. 10, № 1., Етюд E- dur, op. 10, № 3., Етюд Ges-dur, op. 10 № 5., Етюд c-moll, op. 10, № 12. Революційний., Етюд a-moll, op. 25, № 11.
55. Ф. Шопен Прелюдія № 1, C- dur., Прелюдія № 2, a –moll., Прелюдія № 3, G-dur, Прелюдія № 4, e –moll., Прелюдія № 6, h –moll., Прелюдія № 7, A-dur., Прелюдія № 8, fis –moll., Прелюдія № 15, Des-dur, Прелюдія № 20, c-moll., Прелюдія № 24, d-moll.
56. Ф. Шопен Вальс Es-dur, op. 18., Вальс a-moll, op. 34, № 2, Вальс cis-moll, op. 64, № 2., Вальс h-moll, op. 69, № 2.
57. Ф. Шопен Балада № 1
58. Ф. Шопен Соната № 2., Скерцо № 2
59. Ф. Шопен Концерт № 1
60. Г. Берліоз. Фантастична симфонія.
61. Ф. Ліст Угорська рапсодія № 2.
62. Ф. Ліст-Дж.Верді Ріголетто. Парафраза.
63. Ф. Ліст Прелюди.
64. Ф. Ліст Соната b-moll.
65. Р. Вагнер «Лоенгрін».
66. Р. Вагнер «Тангейзер». Увертюра.
67. Р. Вагнер «Валькірія». Політ валькірій
68. Р. Вагнер «Загибель богів». Траурний хід на смерть Зігфріда.
69. Й. Брамс Симфонія № 4 e-moll.
70. Й. Брамс Рапсодія h-moll, op. 79, № 1.
71. Й. Брамс Угорський танець № 1, g-moll
72. Й. Брамс Угорський танець № 6, Des-dur.
73. Дж. Верді «Ріголетто».

74. Дж. Верді «Аїда».
75. Ш. Гуно «Фауст».
76. Ж. Бізе «Кармен».
77. Ж. Бізе «Арлезіанка»
78. Б. Сметана. Влтава.
79. А. Дворжак. Симфонія № 9 e-moll.
80. А. Дворжак. Слов'янський танець ор 46, № 2 e-moll.
81. Е. Гріг Концерт для фортепіано з оркестром.
82. Е. Гріг Пер Гюнт.
83. Е. Гріг Ліричні п'єси.
84. К. Дебюссі Фортепіанний цикл «Прелюдії».
85. К. Дебюссі «Післяполудневий відпочинок фавна».
86. К. Дебюссі Симфонічний триптих «Ноктюрни».
87. М. Равель. «Болеро».
88. Дж. Пуччіні «Тоска».
89. А. Шенберг вокальний цикл "Місячний П'єро".
90. А. Берг «Воцтек».

Самостійна робота передбачає також написання історико-теоретичних рефератів.

Тематика для написання рефератів

1. Історичне значення епохи Середньовіччя.
2. Новітні явища в культурі Високого Середньовіччя.
3. Творчість трубадурів. Загальна характеристика.
4. Ранньохристиянська візантійська монодія.
5. Тип співу в догригоріанському церковному співі в юбіляціях та алілуя.
6. Мадригал як новітнє явище в культурі XVI ст.
7. Клавесинні школи XVII ст. Проблема визначення стилю.
8. Естетика класицизму: основні етапи становлення та розвитку.
9. «Оперні війни» XVIII ст. та центральні настанови розвитку жанру.
10. Погляди Ж. Ж. Руссо на перспективи розвитку французької опери.
11. Загальний рух розвитку італійської опери XVIII ст.
12. Ранні роки життя В. - А. Моцарта. Європейські маршрути та творчі контакти.
13. Специфіка музичного мислення Л. ван Бетховена. Камерно-інструментальні жанри.
14. Симфонії Л. Бетховена як підсумок художньо-естетичних ідей епохи Класицизму.
15. Основні причини формування нової жанрової системи в епоху романтизму.
16. «Незавершена» симфонія Ф. Шуберта і принципи романтичної естетики. Новаторський підхід до жанру. Засоби музичної виразності.
17. Романтичні тенденції в німецькому оперному мистецтві на прикладі творчості К. М. Вебера.
18. Симфонічна творчість Ф. Мендельсона. «Шотландська» та «Італійська» симфонії.
19. Музично-критична діяльність Р. Шумана.
20. Опера «Норма» В. Белліні.
21. Оперна творчість Ф. - А. Буальдьє та Д. - Ф. Обера.
22. Симфонічна творчість Г. Берліоза. «Траурно-тріумфальна» симфонія.
23. Оперна творчість С. Монюшко.
24. «Фаустівська» тематика у творчості Ф. Ліста.
25. Особливості музичної мови Р. Вагнера.
26. Особливості французької ліричної опери. «Фауст» Ш. Гуно.
27. Симфонічна творчість Ж. Бізе. Оркестрові сюїти «Арлезіанка».

28. Симфонічна творчість С. Франка.
29. Оперна творчість Дж. Пуччіні. «Мадам Баттерфлай».
30. Оперна творчість Б. Сметани.
31. Камерно-інструментальна творчість А. Дворжака.
32. Традиції та новаторство фортепіанної творчості Е. Гріга.
33. Особливості естетики імпресіонізму.
34. Музично-сценічні твори К. Дебюссі.
35. Оперна та балетна творчість М. Равеля.
36. Симфонічна творчість Г. Малера.
37. Жанрово-стильові особливості оперної творчості Р. Штрауса.
38. Вокальний цикл «Місячний П'єро» А. Шенберга.
39. Скрипковий концерт А. Берга.

Теми для самостійного вивчення

1. Неокласичні риси творчості П. Хіндеміта.
2. К. Орф – реформатор музичного театру.
3. Урбаністична ідейно-естетична основа платформи творчості композиторів французької «Шістки».
4. Симфонічна творчість А. Онегера як яскравий феномен в історії західноєвропейської музики ХХ століття.
5. Оперна творчість Ф. Пуленка.
6. Б. Барток і угорська музична культура.
7. Американський джаз і творчість Дж. Гершвіна – синтез західноєвропейської традиції і мистецтва джазу.

9. Методи навчання

Проблемні лекції, семінари-дискусії, презентації.

10. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється на основі написання семінарів, рефератів. Екзамени проводяться у формі підсумкового тестування з вищевказаних тем.

Екзаменаційні питання:

1. Музична культура Стародавнього Світу.
2. Музична культура Стародавнього Сходу: Єгипет, Індія, Китай.
3. Музичне мистецтво античної Греції і Риму.
4. Музичне мистецтво епохи Середньовіччя.
5. Музична культура епохи Відродження.
6. Становлення і розвиток оперного мистецтва у Західній Європі XVII–XVIII століть.
7. Інструментальна музика XVII –XVIII століть.
8. Музичне мистецтво епохи Бароко. Творчість Й. - С. Баха та Г. - Ф. Генделя.
9. Основні тенденції розвитку форм і жанрів професійної інструментальної музики XVIII століття. Передумови виникнення

- віденської класичної школи. Основні риси віденського класичного стилю.
10. Еволюція жанру симфонії утворчості Й. Гайдна та В.-А. Моцарта.
 11. Особливості стилю фортепіанних сонат Й. Гайдна та В.-А. Моцарта.
 12. Ораторіальна творчість Й. Гайдна. Ораторія "Пори року".
 13. Культові жанри у творчості В. - А. Моцарта. "Реквієм".
 14. Оперні реформи Х. В. Глюка та В. - А. Моцарта.
 15. Музичне мистецтво Великої Французької революції (1789). Симфонічна та фортепіанна творчість Л. Бетховена.
 16. Романтизм у літературі та музиці.
 17. Вокальна та інструментальна творчість Ф. Шуберта.
 18. Музично-критична діяльність та композиторська творчість Р. Шумана.
 19. Просвітницька діяльність та композиторська творчість Ф. Мендельсона.
 20. Німецька романтична опера першої половини ХІХ століття. Оперна творчість К. М. Вебера.
 21. Італійська романтична опера першої половини ХІХ століття. Характеристика оперної творчості Дж. Россіні, В. Белліні та Г. Доніцетті.
 22. Французька романтична опера першої половини ХІХ століття. Характеристика оперної творчості Дж. Мейєрбера.
 23. Симфонічна творчість Г. Берліоза. Риси програмного симфонізму. Характеристика «Фантастичної симфонії Г. Берліоза.
 24. Угорська музична культура ХІХ століття. Ф. Ліст – основоположник угорської національної композиторської школи. Програмний симфонізм Ф. Ліста. Характеристика симфонічної та фортепіанної творчості Ф. Ліста.
 25. Музична культура Польщі ХІХ століття. Риси стилю творчості Ф. Шопена. Фортепіанні твори малої й великої форм Ф. Шопена.
 26. Музична культура Німеччини другої половини ХІХ століття. Сутність оперної реформи Р. Вагнера.
 27. Музична культура Австрії другої половини ХІХ століття. Характеристика вокальної, фортепіанної та симфонічної творчості Й. Брамса.
 28. Формування жанру ліричної опери у французькій музичній культурі другої половини ХІХ століття. Оперна творчість Ж. Бізе.
 29. Музична культура Італії другої половини ХІХ століття. Принципи оперної драматургії Дж. Верді. Оперні "Ріголетто", "Травіата", "Аїда".
 30. Чеська музична культура ХІХ століття. Б. Сметана та А. Дворжак – класики чеської музичної культури.
 31. Норвезька музична культура ХІХ століття. Е. Гріг – основоположник норвезької музичної класики. Особливості стилю. Характеристика фортепіанної, вокальної та симфонічної творчості Е. Гріга.

32. Шляхи розвитку західноєвропейської музики кінця XIX – початку XX століть. Імпресіонізм в образотворчому мистецтві і музиці. Сутність імпресіонізму як творчого методу. Фортепіанна та симфонічна творчість К. Дебюссі. Загальна характеристика творчості М. Равеля.
33. Філософсько-естетична основа веризму та його представників у літературі та музиці. Характеристика оперної творчості Р. Леонкавалло, П. Масканьї, Дж. Пуччіні.
34. Основні положення естетики експресіонізму в музичному мистецтві. Творчість композиторів ново-віденської школи (А. Шенберг, А. Берг).

Орієнтовні тестові завдання:

1. Яку країну характеризує мистецтво мандрівних співаків аедів або рапсодів?
 - а) Стародавній Рим;
 - б) Візантію;
 - в) Античну Грецію;
 - г) країни Стародавнього Сходу.
2. В якій країні розвивається оперний жанр «маски»?
 - а) у Німеччині;
 - б) в Італії;
 - в) у Франції;
 - г) в Англії.
3. Де вперше зафіксовано розвиток раннього багатоголосся?
 - а) Італія – Венеція;
 - б) Німеччина;
 - в) Франція – Собор Паризької Богоматері;
 - г) Англія.
4. Хто був автором збірника гімнів «Октоїх»?
 - а) Гвідо Аретинський;
 - б) Папа Григорій Великий;
 - в) Йоан Дамаскін;
 - г) Тит Лукрецій Кар.
5. В якому місті були відкриті перші загальнодоступні оперні театри?
 - а) Рим;
 - б) Неаполь;
 - в) Венеція;
 - г) Флоренція.
6. В якій поліфонічній школі формується жанр меси?
 - а) у римській;

- б) у флорентійській;
 - в) у венеціанській;
 - г) у франко-фламандській.
7. В який історичний період розвивається григоріанський хорал?
- а) Середньовіччя;
 - б) Античність;
 - в) Відродження;
 - г) Бароко.
8. Автором опер «Орфей» та «Коронація Поппеї» є:
- а) С. Ланді;
 - б) А. Скарлатті;
 - в) К. Монтеверді;
 - г) Г. Персел.
9. У творчості якого композитора розвивається форма рондо («рондо клавесиністів»)?
- а) А. Вівальді;
 - б) Дж. Тартіні;
 - в) А. Скарлатті;
 - г) Ф. Куперен.
10. Хто є родоначальником сольного скрипкового концерту?
- а) А. Вівальді;
 - б) Дж. Тартіні;
 - в) Д. Скарлатті;
 - г) А. Кореллі.
11. Хто з композиторів першим ввів в оперу балетні сцени?
- а) Ж. Ф. Рамо;
 - б) Ф. Куперен;
 - в) Ж. Б. Люллі;
 - г) Г. Персел.
12. У творчості якого італійського композитора формується жанр *concerto grosso*?
- а) А. Кореллі;
 - б) Д. Скарлатті;
 - в) Дж. Тартіні;
 - г) А. Вівальді.
13. У творчості якого композитора розвивається жанр клавірної сюїти?
- а) А. Скарлатті;

- б) Ф. Куперен;
 - в) А. Вівальді;
 - г) Дж. Тартіні.
14. В якій із оперних шкіл виникла форма арії da capo?
- а) у флорентійській;
 - б) у неаполітанській;
 - в) у римській;
 - г) у венеціанській.
15. Який цикл сюїт створив Й. - С. Бах?
- а) Англійські сюїти;
 - б) Італійські сюїти;
 - в) «Бергамаська сюїта»;
 - г) сюїта «Могила Куперена».
16. Провідним героєм у творчості Й. - С. Баха є:
- а) образ Христа;
 - б) образ народу;
 - в) образ ліричного героя;
 - г) образ середньовічного лицаря.
17. Характерними ознаками зінгшпіля є:
- а) наявність в опері розмовних діалогів;
 - б) комічні сцени;
 - в) драматичне завершення;
 - г) ліричні дуети.
18. Провідним жанром клавірної творчості Г. - Ф. Генделя є:
- а) сюїта;
 - б) соната;
 - в) фортепіанна мініатюра;
 - г) концерт.
19. Основоположником неаполітанської оперної школи є:
- а) Арканджелло Каваллі;
 - б) Оттавіо Рінуччіні;
 - в) Клаудіо Монтеверді;
 - г) Алессандро Скарлатті.
20. Хто є представником італійської органної школи?
- а) Д. Скарлатті;
 - б) А. Кореллі;
 - в) Дж. Фрескобальді;

- г) Дж. Тартіні.
21. Хто із композиторів у своїй творчості звернувся до жанру пассіону?
а) Й. - С. Бах;
б) Г. - Ф. Гендель;
в) Д. Букстехуде;
в) Й. Пахельбель.
22. Прелюдії і фуги в «Добре темперованому клавирі» Й. - С. Баха розміщені за принципом:
а) кварто-квінтового кола;
б) по малих терціях вниз;
в) рух однойменних тональностей по хроматизмах вгору;
г) по великих секундах вгору.
23. Для якого історичного періоду характерний розвиток замкової культури?
а) Відродження;
б) Бароко;
в) Античність;
г) Середньовіччя.
24. Головним жанром органної творчості Г. - Ф. Генделя є:
а) твори малої форми;
б) твори сонатно-симфонічного циклу;
в) цикли прелюдій і фуг;
г) органний концерт.
25. Хто з композиторів є представником віденської класичної школи?
а) Г. - Ф. Гендель;
б) Дж. Фрескобальді;
в) Ж. Б. Люлі;
г) В. - А. Моцарт.
26. Визначити жанр опери «Весілля Фігаро» В. - А. Моцарта:
а) buffa;
б) зінгшпіль;
в) seria;
г) «лірична трагедія».
27. Головним героєм творчості Г. – Ф. Генделя є:
а) образ ліричного героя;
б) казково-фантастичний образ;
в) народ;

- г) легендарний образ.
28. Визначити жанр опери В. - А. Моцарта «Чарівна флейта»:
- зінгшпіль;
 - buffa;
 -) seria;
 - grand opera.
29. Яка симфонія Й. Гайдна виконується при свічках?
- № 100 G-dur «Лондонська симфонія» («Військова»);
 - «Траурна симфонія»;
 - № 104 D-dur «Лондонська симфонія»;
 - «Прощальна» симфонія fis-moll .
30. У передмові до якої опери Х. В. Глюк теоретично обґрунтував основні принципи оперної реформи?
- «Орфей»;
 - «Парис і Єлена»;
 - «Альцеста»;
 - «Іфігенія в Тавриді».
31. Представником римської оперної школи XVII – першої пол. XVIII ст. є:
- Стефано Ланді;
 - Алессандро Скарлатті;
 - Джованні Батиста Перголезі;
 - Якопо Пері.
32. В якій симфонії Л. Бетховена друга частина написана в жанрі похоронного маршу?
- № 9 d-moll;
 - № 3 «Героїчна» Es-dur;
 - № 5 c-moll;
 - № 6 F-dur «Пасторальна».
33. Який оперний жанр був створений у результаті оперної реформи Х. В. Глюка?
-) seria;
 - класична музична трагедія;
 - лірична трагедія;
 - зінгшпіль.
34. В якій симфонії Л. Бетховена звучить «Ода до радості»?
- № 3 «Героїчна» Es-dur;

- б) № 5 c-moll;
 - в) № 6 F-dur «Пасторальна»;
 - г) № 9 d-moll фінал.
35. Основними жанрами композиторів віденської класичної школи є:
- а) жанри сонатно-симфонічного циклу;
 - б) інструментальні мініатюри;
 - в) кантатно-ораторіальні жанри;
 - г) музично-театральні жанри.
36. Яка з «Лондонських симфоній» Й. Гайдна розпочинається з тремоло литавр?
- а) № 104 D-dur «Лондонська симфонія»;
 - б) № 100 G-dur «Лондонська симфонія» («Військова»);
 - в) № 103 Es-dur;
 - г) № 101 D-dur «Лондонська симфонія» («Годинник»).
37. Визначити жанр опери «Дон Жуан» В.-А. Моцарта:
- а)) seria;
 - б) drama giocoso;
 - в) buffa;
 - г) зінгшпіль.
38. Яку з перерахованих ораторій написав Й. Гайдн?
- а) «Реквієм»;
 - б) «Пори року»;
 - в) «Месія»;
 - г) «Самсон».
39. Хто є автором ораторії «Самсон»?
- а) Й. Гайдн;
 - б) В. - А. Моцарт;
 - в) Й. - С. Бах;
 - г) Г. - Ф. Гендель.
40. Які групи перерахованих жанрів зустрічаються в фортепіанній творчості Л. Бетховена?
- а) сонати, фантазії, фуги;
 - б) варіації, пісні без слів, експромти;
 - в) рондо, музичні моменти, варіації;
 - г) сонати, варіації, рондо, багателі.
41. Реформу нотного письма в епоху Середньовіччя здійснив:
- а) Папа Григорій Великий;

- б) Леонін і Перотін;
 - в) Гвідо Аретинський;
 - г) Палестріна.
42. Який принцип тематичного розвитку характеризує найвищі зразки творів сонатно-симфонічного циклу віденських класиків?
- а) принцип контрастного співставлення тем-образів;
 - б) принцип монотематизму;
 - в) принцип поємності;
 - г) принцип наскрізного розвитку.
43. В якій сонаті Л. Бетховена перша частина написана в темпі Adagio і нагадує романтичний прелюд?
- а) № 1 f-moll;
 - б) № 8 c-moll «Патетична»;
 - в) № 14 cis-moll «Місячна»;
 - г) № 23 f-moll «Аппасіоната».
44. В якій сонаті В. - А. Моцарта перша частина представляє собою тему з варіаціями:
- а) № 5 G-dur;
 - б) № 14 c-moll;
 - в) № 11 A-dur;
 - г) № 8 a-moll.
45. Провідною музичною формою, яка завершила своє становлення в творчості віденських класиків є:
- а) форма рондо;
 - б) тричастинна форма da capo;
 - в) форма сонатного Allegro;
 - г) проста двочастинна.
46. Останньою симфонією В.-А. Моцарта є:
- а) «Празька»;
 - б) «Хафнер-симфонія»;
 - в) Без назви;
 - г) «Юпітер».
47. В якій симфонії Л. Бетховена кожна частина має назву?
- а) № 3 «Героїчна» Es-dur;
 - б) № 7 B-dur;
 - в) № 2 D-dur;
 - г) № 6 F-dur «Пасторальна»;
48. Яка соната Л. Бетховена розпочинається зі вступу?

- а) № 8 c-moll «Патетична»;
- б) № 14 cis-moll «Місячна»;
- в) № 5 c-moll;
- г) № 23 f-moll «Аппассіоната».

49. Яка група жанрів представлена у фортепіанній творчості

В. - А. Моцарта?

- а) концерти, фуґи, сюїти;
- б) багателі, пісні без слів;
- в) концерти, сонати, варіації, фантазії, рондо;
- г) сюїти, фортепіанні мініатюри.

50. В якій симфонії Л. Бетховена звучить лейтмотив «тема долі»?

- а) № 3 «Героїчна» Es-dur, II ч.;
- б) № 9 d-moll, фінал;
- в) № 5 c-moll, I. ч.;
- г) № 2 D-dur, I. ч..

11. Розподіл балів, які отримують студенти II-й семестр – залік

Практичні (семінарські)										Сума
Зміст. модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий Модуль 3	Зміст. Модуль 4	Змістовий Модуль 5			Змістовий Модуль 6	Зміст. Модуль 7		
T1-3	T 4-5	T 6-7	T 8, 10	T11-12	T13	T14	T 15-17	T 18	T 19	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

III-й семестр – екзамен

Практичні (семінарські)				Екзамен	Сума
Зміст. модуль 1	Зміст. модуль 2	Зміст. Модуль 3	Змістовий Модуль 4		
T 1-2	T 3-5	T 7-8	T 9-11		
10	15	10	15	50	100

12. Критерії оцінки рівня якості знань студентів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Пояснення оцінок ECTS:

A «Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані, якість їх виконання оцінена балом, близьким до максимального.

B «Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом, в основному, сформовані, всі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимального.

C «Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, деякі практичні навички роботи з засвоєним матеріалом сформовані недостатньо, всі передбачені програмою завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінена максимальним балом, деякі завдання виконані з помилками.

D «Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не мають суттєвого характеру, необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом, в основному, сформовані, більшість передбачених програмою завдань виконані, деякі з виконаних завдань, містять помилки.

E «Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато з передбачених програмою завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінені балом, близьким до мінімального.

FX «Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою завдань не виконані, або якість їх виконання оцінена балом, близьким до мінімального. При додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань.

ґ «Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не засвоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до підвищення якості виконання навчальних завдань.

Критерії оцінки рівня якості знань студентів

Оцінка відмінно (90–100 балів) ставиться при наступних умовах:

- відповідь із теоретичного матеріалу повна, логічно збудована, заснована на правильному тлумаченні понятійного апарату, містить паралелі з суміжними видами мистецтвами;
- аналіз твору (симфонія, опера, ораторія, увертюра, рапсодія, вокальний або інструментальний цикл мініатюр, окремі інструментальні та вокальні мініатюри та ін.) розкритий повністю, пов'язаний із точним тлумаченням музичного контексту, містить необхідні узагальнення щодо твору і стилю автора та стильової епохи в цілому.

Оцінка добре (70–89 балів) ставиться при наступних умовах:

- відповідь із теоретичного матеріалу недостатньо повна, але переконливо збудована і добре викладена, є окремі неточності в понятійному апараті, не проводяться паралелі з суміжними видами мистецтвами;
- в аналізі твору допущені неточності в оцінці форми, відсутній контекстуальний контекст – не розкриваються особливості авторського стилю та стильової епохи.

Оцінка задовільно (50–69 балів) ставиться при наступних умовах:

- відповідь із теоретичного матеріалу неповна, заснована на окремих уривчастих відомостях, не створює повної картини з матеріалу; понятійний апарат не опрацьований;
- в аналізі музичного твору допущені помилки в оцінці форми, присутнє невірне тлумачення спеціальної термінології.

Оцінка задовільно (0–49 балів) ставиться при наступних умовах:

- відповідь із теоретичного матеріалу заснована на окремих уривчастих відомостях; понятійний апарат не опрацьований;
- слабе володіння методом цілісного аналізу музичних творів, невірне тлумачення спеціальної термінології.

13. Методичне та матеріально-технічне забезпечення

1. Підручники, навчальні посібники, хрестоматії з дисципліни.
2. Опорні конспекти лекцій, роздатковий матеріал.
3. Текстові варіанти тестів для підсумкового контролю знань.
4. Інструменти (фортепіано).
4. Наочні засоби навчання (стенди з портретами західноєвропейських композиторів, короткими даними про їх життя і творчість).

5. Технічні засоби навчання (DVD-плеєри, мультимедійні проектори, копіювальна техніка, комп'ютери). Інтернет-ресурси.

14. Рекомендована література

Базова

1. Грубер Р. И. Всеобщая история музыки : учеб. пособие для музыковед. отд-ний консерваторий / Р. И. Грубер. - М. : Музгиз, 1956. – Ч. 1. – 416 с.
2. Друскин М. С. История зарубежной музыки. Вторая половина XIX века : учеб. для муз. вузов / М. С. Друскин ; [под ред. В. В. Смирнова, А. К. Кенигсберг, Л. Г. Ковнацкой, Н. И. Дегтяревой]. – СПб. : Композитор, 2002. – Вып. 4. – 631 с.
3. Зарубежная музыка XX века: материалы и документы / [учеб. пособие для муз. вузов / сост. и коммент. И. В. Нестьева]. – М. : Музыка, 1975. – 255 с.
4. История зарубежной музыки. / [ред.-сост. И. В. Нестьев]. – М. : Музыка, 1988. – Вып. 5. – 448 с.
5. История зарубежной музыки. Начало XX века – сер. XX века. / [ред. –сост. В.В. Смирнов]. – СПб. : Композитор, 1999. – Вып. 6. – 631 с.
6. История зарубежной музыки. Музыка французской революции. Бетховен / [под ред. Р. Грубера, П. Вульфуса, К. Саквы, Т. Цытович]. – М. : Музыка, 1967. – 443 с.
7. Кенигсберг А. «Парсифаль» Р. Вагнера и традиции немецкого романтизма : учеб. пособие по курсу зарубежной музыки / А. Кенигсберг. – Санкт–Петербур. гос. консерватория. – СПб., 2001. – 64 с.
8. Конен В. История зарубежной музыки. Германия, Австрия, Италия, Франция, Польша с 1789 года до середины XIX века : учеб. для консерваторий / В. Конен. – [6-е изд.] – М. : Музыка, 1984. – Вып. 3. – 534 с.
9. Левик Б. В. История зарубежной музыки. Вторая половина XVIII века : учебн. для консерваторий / Б. В. Левик. – [4-е изд.] – М. : Музыка, 1980. – Вып. 2. – 277 с.
10. Ливанова Т. Н. История западноевропейской музыки до 1789 года : учеб. для студентов теор.-композит. фак-тов муз. вузов : в 2 т. / Т. Ливанова. – [2-е изд., перераб. и доп.] – М. : Музыка, 1983. – Т. 1. – 696 с.; 1982. – Т. 2. – 669 с.
11. Минакова А. История мировой музыки : Жанры. Стили. Направления / А. Минакова, С. Минаков. – М. : Эксмо, 2010. – 544 с.
12. Музыка Австрии и Германии XIX века : учеб. пособие для ист.-теорет. и композит. фак-тов муз. вузов / [под ред. Т. Э. Цытович]. – М. : Музыка, 1975. – Кн. 1. – 511 с.; 1990. – Кн. 2. – 528 с.

13. Музыка XX века. Очерки в двух частях. 1890–1945. – [ред. Д. В. Житомирский]. – М. : Музыка, 1977. – Ч. I, кн. 2. – 574 с.; 1984. – Ч. II, кн. 4. / [ред. Д. В. Житомирский и Л. Н. Раабен]. – 510 с.; 1987. – кн. 5 / [ред. М. Г. Арановский и Д.В. Житомирский]. – 342 с.
14. Розеншильд К. К. История зарубежной музыки. До середины XVIII века : учеб. для исполнительских факультетов консерваторий / К. К. Розеншильд.– [3-е изд., доп.] – М. : Музыка, 1973. – Вып. 1. – 536 с.
15. Симакова Н. А. Вокальные жанры эпохи Возрождения : учеб. пособие для студентов музыкальных и дирижерско-хоровых факультетов муз. вузов / Н. А. Симакова. – М. : Музыка, 1985. – 370 с.

Допоміжна література

1. Аберт Г. В. А. Моцарт / Г. Аберт. – [2-е изд.] / Пер. с нем., вступ. и коммент. К. К. Саквы. – М. : Музыка, 1987. – Ч. I, кн. 1 : 1756–1774. – 544 с.; 1988. – Ч. I, кн. 2 : 1775–1782. – 608 с.; 1989. – Ч. II, кн. 1 : 1783–1787. – 518 с.; 1990. – Ч. II, кн. 2 : 1787–1791. – 559 с.
2. Александрова В. Н. Ференц Лист. 1811-1886 : краткий очерк жизни и творчества / В. Н. Александрова, Е. И. Мейлих. – Л. : Музыка [Ленингр. отд-ние], 1968. – 127 с.
3. Алексеев А. Французская фортепианная музыка конца XIX – начала XX века / А. Алексеев. – М. : Изд-во АН СССР, 1961. – 220 с.
4. Альшванг А. Й. Гайдн / А. Альшванг. – М. : Музыка, 1982. – С. 14–48.
5. Альшванг А. Йозеф Гайдн / А. Альшванг // Избранные статьи. – М. : Сов. композитор, 1959. – С. 29–53.
6. Альшванг А. Людвиг ван Бетховен: Очерк жизни и творчества / А. Альшванг. – [5-е изд.] – М. : Музыка, 1977. – 447 с.
7. Альшванг А. Оперные жанры "Кармен" / А. Альшванг // Советская музыка. – М., 1938. – № 12. – С. 27–41.
8. Альшванг А. А. Французский музыкальный импрессионизм (Дебюсси, Равель) / А. А. Альшванг. – М. : Моск. гос. филармония, 1945. – 33 с.
9. Античная музыкальная эстетика / [вступ. очерки и собрание текстов А.Ф. Лосева]. – М. : Музгиз, 1960. – 312 с.
10. Антонин Дворжак в письмах и воспоминаниях. – М. : Музыка, 1964. – 222 с.
11. Антонин Дворжак [сб. ст. / под ред. Л. Гинзбурга]. – М. : Музыка, 1967. – 259 с.
12. Асафьев Б. Григ / Б. Асафьев. – [4-е изд.] – Л. : Музыка, 1986. – 88 с.

13. Асафьев Б. Люлли и его дело / Б. Асафьев // *De musica*. – Л., 1926. – Вып. 2. – С. 5–27.
14. Барсова И. А. Симфонии Густава Малера / И. А. Барсова. – М. : Сов. композитор, 1975. – 495 с.
15. Барток Б. Зачем и как собирать народную музыку / Б. Барток. – М. : Музыка, 1959. – 48 с.
16. Барток Б. Избранные письма / Б. Барток. – М. : Сов. композитор, 1988. – 288 с.
17. Барток Б. Народная музыка Венгрии и соседних народов / Б. Барток. – М. : Музыка, 1966. – 79 с.
18. Бэлза И. Антонин Дворжак / И. Бэлза. – М.-Л. : Музгиз, 1949. – 140 с.
19. Бэлза И. Исторические судьбы романтизма и музыка / И. Бэлза. – М. : Музыка, 1985. – 200 с.
20. Беккер П. Симфония от Бетховена до Малера / П. Беккер / [пер. Р. Грубера; под ред. и со вступ. ст. И. Глебова]. – Л. : Тритон, 1926. – 62 с.
21. Белецкий И. Антон Брукнер. 1824–1896. Краткий очерк жизни и творчества : популярная монография / И. Белецкий. – Л. : Музыка 1979. – 88 с.
22. Бенестада Ф. Григ – человек и художник / Ф. Бенестада, Д. Шельдеруп-Эббе. – М. : Радуга, 1986. – 375 с.
23. Берлиоз Г. Избранные статьи / Г. Берлиоз. – М. : Музгиз, 1956. – 406 с.
24. Берков В. О. Симфонии Бетховена : путеводитель / В. О. Берков. – [3-е изд.] – М. : Музыка, 1970. – 100 с.
25. Бизе Ж. Письма / Ж. Бизе ; [вступ. ст., пер., сост. и примеч. Г. Филенко]. – М. : Музгиз, 1963. – 526 с.
26. Богоявленский С. Верди и Шекспир / С. Богоявленский // Шекспир и музыка / [отв. ред. Л. Н. Раабен]. – Л. : Музыка, 1964. – С. 109–170.
27. Богоявленский С. Итальянская музыка первой половины XX века : очерки / С. Богоявленский. – Л. : Музыка, 1986. – 142 с.
28. Бочаров Ю. Увертюры Генделя в контексте истории жанра : автореф. дис. на соиск. уч. ст.-ни канд. иск. : спец. 17.00.02 «Музыкальное искусство» / Ю. Бочкарев. – М., 1993. – 24 с.
29. Браиловский М. Жанровые и поэтические истоки «Триумфов» К. Орфа / М. Браиловский // Вопросы теории и эстетики музыки. – Л. : Музыка, 1969. – Вып. 9. – С. 71–102.
30. Бронфин Е. Винченцо Беллини / Е. Бронфин. – СМ. – 1960. – № 9. – С. 79–87.
31. Бронфин Е. Ф. Джоакино Россини. 1792–1863. Краткий очерк жизни и творчества: книжка для юношества / Е. Ф. Бронфин. – М. ; Л. : Музыка, 1966. – 114 с.

32. Бронфин Е. Доменико Чимароза / Е. Бронфин // Музыкальная жизнь. – 1977. – № 2. – С. 15–17.
33. Бронфин Е. Ф. Клаудио Монтеверди 1567–1643. Краткий очерк жизни и творчества / Е. Ф. Бронфин. – Л. : Музыка, 1970. – 104 с.
34. Брянцева В. Н. Жан Филипп Рамо и французский музыкальный театр / В. Н. Брянцева. – М. : Музыка, 1981. – 303 с.
35. Брянцева В. Н. Французская комическая опера XVIII века. Пути становления и развития жанра / В. Н. Брянцева. – М. : Музыка, 1985. – 310 с.
36. Брянцева В. Н. Французский клавесинизм / В. Н. Брянцева. – СПб. : Дмитрий Буланин, 2000. – 378 с.
37. Булычева А. Стилевая природа лирической трагедии Жана-Батиста Люлли / А. Булычева // Статьи молодых музыковедов Санкт-Петербургской консерватории / [ред.-сост. Е. В. Титова]. – СПб., 1997. – Вып. 1. – С. 45–74.
38. Вагнер Р. Избранные работы / Р. Вагнер ; вступ. ст. А. Лосева. – М. : Искусство, 1978. – 695 с.
39. Вайнкоп Ю. Что надо знать об опере / Ю. Вайнкоп. – Л. : Музгиз, 1963. – 162 с.
40. Вайсборд М. А. Исаак Альбенис: очерк жизни. Фортепианное творчество / М. А. Вайсборд. – М. : Сов. композитор, 1977. – 152 с.
41. Васина-Гроссман В. А. Романтическая песня XIX века / В. А. Васина-Гроссман. – М. : Музыка, 1966. – 406 с.
42. Вебер К. М. Автобиографический набросок / К. М. Вебер // Сов. музыка. – М., 1936. – № 12. – С. 57–62.
43. Веберн А. Лекции о музыке. Письма / А. Веберн ; [сост. и редакция М. Друскина и А. Шнитке]. – М. : Музыка, 1975. – 143 с.
44. Векслер Ю. За гранью музыкального... Размышления о символике в музыке Берга / Ю. Векслер // Муз. академия. – 1997. – № 2. – С. 178–183.
45. Великович Э. И. Жорж Бизе. 1838–1875. Краткий очерк жизни и творчества : книжка для юношества / Э. И. Великович. – Л. : Музыка, 1969. – 94 с.
46. Верди Дж. Избранные письма / Дж. Верди. – [2-е изд.] / Сост., пер., вступ. ст. и примеч. А. Д. Бушен. – Л. : Музыка, 1973. – 352 с.
47. Ворбс Г. Феликс Мендельсон-Бартольди. Жизнь и деятельность в свете собственных высказываний и сообщений современников / Г. Ворбс. – М. : Музыка, 1966. – 319 с.
48. Воспоминания о Роберте Шумане / [сост. и коммент. О. В. Лосевой]. – М. : Композитор, 2000. – 556 с.
49. Вспоминая Бетховена. Биографические заметки Франца Вегелера и Фердинанда Риса / [пер. с нем., вступ. ст. и коммент. Л. Кириллиной]. – М. : Классика–XXI, 2001. – 218 с.

50. Вульфийус П. Гуго Вольф. К столетию со дня рождения / П. Вульфийус // Сов. музыка. – М., 1960. – № 4. – С. 96–105.
51. Вульфийус П. Классические и романтические тенденции в творчестве Шуберта. На материале инструментальных ансамблей / П. Вульфийус. – М. : Музыка, 1974. – 83 с.
52. Вульфийус П. «Прекрасная мельничиха» Шуберта (опыт анализа песенного цикла) / П. Вульфийус // П. Вульфийус Статьи, воспоминания, публицистика. – Л., 1980. – С. 21–70.
53. Вульфийус П. Франц Шуберт : очерки жизни и творчества / П. Вульфийус. – М. : Музыка, 1983. – 447 с.
54. Гаал Д. Лист / Д. Гаал. – М. : Молодая гвардия, 1977 г. – 320 с.
55. Гаккель Л. Е. Клод Дебюсси / Л. Е. Гаккель // Фортепианная музыка XX века : очерки. – Л.; М. : Сов. композитор, 1976. – С. 26–56.
56. Гаккель Л. Фортепианная музыка XX века: очерки / Л. Гаккель. – [2-е изд., доп.] – Л. : Сов. композитор, 1990. – 288 с.
57. Галацкая В.С. И. С. Бах / В. С. Галацкая. – М. : Музыка, 1966. – 87 с.
58. Галацкая В. Музыкальная литература зарубежных стран : учеб. пособие для муз. училищ / В. Галацкая. – [4-е изд., испр., доп.]. – М. : Музыка, 1978. – Вып. 1. – 366 с.
59. Галацкая В. Музыкальная литература зарубежных стран : учеб. пособие для муз. училищ / В. Галацкая. – М. : Музгиз, 1957. – Ч. 2. – 238 с.
60. Галацкая В. Музыкальная литература зарубежных стран : учеб. пособие для муз. уч-щ / В. Галацкая. – [7-е изд.]. – М. : Музыка, 1983. – Вып. 3. – 560 с.
61. Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди: Три мастера – три мира / Г. Галь. ; [вступ. ст. И. Ф. Бэлзы.] – М. : Радуга, 1986. – 479 с.
62. Гамрат-Курек В. «Моя Родина» Б. Сметаны / В. Гамрат-Курек. – М. : Музгиз, 1962. – 72 с.
63. Герцман Е. В. Музыка Древней Греции и Рима / Е. В. Герцман. – СПб. : Алетейя, 1995. – 334 с.
64. Гивенталь И. Музыкальная литература : учеб. пособие для теорет. отд-ний муз. уч-щ / И. А. Гивенталь, Л. Д. Щукина. – [2-е изд., испр. и доп.]. – М. : Музыка, 1986. – Вып. 1. – 422 с.
65. Гивенталь И. Музыкальная литература : учеб. пособие для теорет. отд-ний муз. уч-щ / И. А. Гивенталь, Л. Д. Щукина. – М. : Музыка, 1984. – Вып. 2. – 480 с.
66. Гобби Т. Мир итальянской оперы / Т. Гобби. – М. : Радуга, 1989. – 319 с.
67. Гольденвейзер А. Б. Тридцать две сонаты Бетховена : исполнит. коммент. / А. Б. Гольденвейзер ; [сост., ред., авт. ст. Д. Благой]. – М. : Музыка, 1966. – 287 с.

68. Грасбергер Ф. Иоганнес Брамс / Ф. Грасбергер. – М. : Музыка, 1980. – 71 с.
69. Григорианский хорал / [сост. Т. Ю. Кюрегян]. – М., 1998. – 221 с.
70. Грубер Р. Гендель / Р. Грубер. – Л. : Изд-во науч.-исслед. ин-та искусствознания, 1935. – 125 с.
71. Гуно Ш. Воспоминания артиста / Ш. Гуно. – М. : Музгиз, 1962. – 119 с.
72. Данилевич Л. Джакомо Пуччини / Л. Данилевич. – М. : Музыка, 1969. – 454 с.
73. Дебюсси и музыка XX века : сб. ст. – Л. : Музыка, 1983. – 248 с.
74. Дебюсси К. Статьи. Рецензии. Беседы / К. Дебюсси. – М. ; Л. : Музыка, 1964. – 278 с.
75. Джоаккино Россини : жизнь и творчество в материалах и документах / [Е. Ф. Бронфин]. – М. : Сов. композитор, 1973. – 189 с.
76. Джоаккино Россини. Избранные письма, высказывания, воспоминания / [ред.-сост. Е. Ф. Бронфин]. – Л. : Музыка, 1968. – 323 с.
77. Доленко Е. О трех загадках «Просветленной ночи» / Е. Доленко // Муз. академия. – 1999. – № 4. – С. 221–226.
78. Донати-Петтени Дж. Гаэтано Доницетти 1797–1848 / Дж. Донати-Петтени ; [сокр. пер. с итальянского И. Константиновой]. – Л. : Музыка, 1980. – 192 с.
79. Друскин М. С. Австрийский экспрессионизм / М. С. Друскин // М. С. Друскин О западноевропейской музыке XX века. – М. : Сов. композитор, 1973. – С. 128–175.
80. Друскин М. С. Иоганн Себастьян Бах / М. С. Друскин. – М. : Музыка, 1982. – 383 с.
81. Друскин М. С. Иоганнес Брамс / М. С. Друскин. – [2-е изд., доп.] – М. : Музыка, 1970. – 111 с.
82. Друскин М. С. Клавирная музыка Испании, Англии, Нидерландов, Франции, Италии, Германии XVI–XVIII веков / М. С. Друскин. – Л. : Музгиз, 1960. – 284 с.
83. Друскин М. С. О западноевропейской музыке XX века / М. С. Друскин. – М. : Сов. композитор, 1973. – 271 с.
84. Друскин М. С. Пассионы и мессы И. С. Баха / М. С. Друскин. – Л. : Музыка, 1976. – 168 с.
85. Друскин М. С. Рихард Вагнер / М. С. Друскин. – М. : Музгиз, 1963. – 95 с.
86. Дубравская Т. Н. Генрих Шютц : сб. ст. / Т. Н. Дубравская. – М. : Музыка, 1985. – 304 с.
87. Дюмениль Р. Современные французские композиторы группы «Шести» / Р. Дюмениль – Л., 1964. – 132 с.

88. Эйнштейн А. Моцарт. Личность. Творчество / А. Эйнштейн ; [пер. с нем. Е. С. Черной]. – М. : Музыка, 1977. – 454 с.
89. Элементарное музыкальное воспитание по системе К. Орфа : [сб. ст. / под ред. Л. А. Баренбойма]. – М. : Сов. композитор, 1978. – 367 с.
90. Элик М. «Sprechgesang» в «Лунном Пьеро» А. Шёнберга / М. Элик // Музыка и современность. – М. : Музыка, 1971. – Вып. 7. – С. 164–210.
91. Евдокимова Ю. К. Музыка эпохи Возрождения. Cantus prius factus и работа с ним / Ю. К. Евдокимова, Н. А. Симакова. – М. : Музыка, 1982. – 252 с.
92. Егорова В. Антонин Дворжак : монография / В. Егорова. – М. : Музыка, 1997. – 616 с.
93. Егорова В. Н. Симфонии Дворжака / В. Н. Егорова. – М. : Музыка, 1979. – 318 с.
94. Екимовский В. О. Мессиа́н: жизнь и творчество / В. О. Екимовский. – М. : Сов. композитор, 1987. – 304 с.
95. Житомирский Д. В. Роберт Шуман : очерк жизни и творчества / Д. Житомирский. – М. : Музыка, 1964. – 880 с.
96. Захарова О. И. Риторика и западноевропейская музыка XVII – первой половины XVIII века: принципы, приемы / О. И. Захарова. – М. : Музыка, 1983. – 77 с.
97. Зейфас Н. М. Concerti grossi op. 6. в творчестве Генделя / Н. М. Зейфас // Вопросы теории и эстетики музыки. – Л. : Музыка, 1973. – Вып. 12. – С. 116–159.
98. И. Брамс : черты стиля : сб. ст. / И. Брамс ; [Санкт-Петербург. гос. консерва-тория / под ред. А. Шнитке]. – СПб., 1992. – 278 с.
99. «И свет во тьме светит». О музыке Антона Веберна. 1945–1995 / [сост. Ю. Н. Холопов]. – М., 1998. – 168 с.
100. Келдыш Т. Г. Джакомо Пуччини (1858–1924) : краткий очерк жизни и творчества : книжка для юношества / Т. Г. Келдыш. – Л. : Музгиз, 1962. – 87 с.
101. Кенигсберг А. К. Карл Мария Вебер (1786–1816) : популярная монография / А. К. Кенисберг. – [2-е изд., доп.] – Л. : Музыка, 1981. – 112 с.
102. Кенигсберг А. К. Людвиг ван Бетховен (1770–1827) : краткий очерк жизни и творчества / А. К. Кенисберг. – Л. : Музыка. Ленингр. отд-ние, 1970. – 92 с.
103. Кенигсберг А. Оперы Вагнера «Летучий голландец», «Тангейзер», «Лоэнгрин» / А. Кенигсберг. – Л. ; М. : Музыка, 1967. – 80 с.
104. Кенигсберг А. Старое и новое в оперном творчестве Пуччини / А. Кенигсберг // Традиционное и новое в музыке XX века : сб. ст. – Кишинев, 1997. – С. 28–34.

105. Кенигсберг А. Увертюры Мендельсона / А. Кенигсберг. – М. : Музгиз, 1961. – 40 с.
106. Климовицкий А. О творческом процессе Бетховена : исследование / А. Климовицкий. – Л. : Музыка, 1979. – 175 с.
107. Кокорева Л. Дариус Мийо : жизнь и творчество / Л. Кокорева. – М. : Сов. композитор, 1986. – 336 с.
108. Кокто Ж. М. Петух и арлекин. Либретто. Воспоминания. Статьи о музыке и театре / Ж. М. Кокто ; [пер. с франц., изд. подгот. М. А. Сапонов]. – М. : Прест, 2000. – 224 с.
109. Кон Ю. О теории Хиндемита / Ю. Кон, Ю. Холопов // Сов. музыка. – 1963. – № 10. – С. 36–50.
110. Конен В. Д. Этюды о зарубежной музыке / В. Д. Конен. – [2-е изд., доп.] – М. : Музыка, 1975. – 479 с.
111. Конен В. Д. Клаудио Монтеверди / В. Д. Конен. – М. : Сов. композитор, 1971. – 323 с.
112. Конен В. Д. Пёрселл и опера / В. Д. Конен. – М. : Музыка, 1978. – 262 с.
113. Конен В. Театр и симфония / В. Конен. – М. : Музыка, 1968. – 376 с.
114. Конен В. Д. Шуберт / В. Д. Конен. – [2-е изд, доп.]. – М. : Гос. муз. изд-во, 1959. – 304 с.
115. Коннов В. П. Нидерландские композиторы XV–XVI веков : популярная монография / В. П. Коннов. – Л. : Музыка, 1984. – 96 с.
116. Коннов В. П. Песни Гуго Вольфа / В. П. Коннов. – М. : Музыка, 1988. – 96 с.
117. Краузе Э. Рихард Штраус: образ и творчество / Э. Краузе. – М. : Музгиз, 1961. – 611 с.
118. Крауклис Г. В. «Лоэнгрин» Р. Вагнера / Г. В. Крауклис. – [2-е изд., перераб.] – М. : Музыка, 1988. – 61 с.
119. Крауклис Г. Оперные увертюры Вагнера / Г. Крауклис. – М. : Музыка, 1964. – 112 с.
120. Крауклис Г. В. Романтический программный симфонизм. Проблемы. Художественные достижения. Влияние на музыку XX века / Г. В. Крауклис. – М., 1999. – 314 с.
121. Крауклис Г. Симфонические поэмы Рихарда Штрауса / Г. В. Крауклис. – М. : Музыка, 1970. – 105 с.
122. Крейн Ю. Симфонические произведения К. Дебюсси / Ю. Крейн. – М. : Музгиз, 1962. – 112 с.
123. Крейн Ю. Симфонические произведения М. Равеля / Ю. Крейн. – М. : Музгиз, 1962. – 224 с.
124. Кремлев Ю. А. Эдвард Григ : очерк жизни и творчества / Ю. А. Кремлев – М. : Музгиз, 1958. – 237 с.
125. Кремлев Ю. Жюль Массне / Ю. Кремлев. – М. : Сов. композитор, 1969. – 248 с.

126. Кремлев Ю. А. Йозеф Гайдн: очерк жизни и творчества / Ю. А. Кремлев. – М. : Музыка, 1972. – 320 с.
127. Кремлев Ю. Камиль Сенс-Санс / Ю. А. Кремлев. – М. : Сов. композитор, 1970. – 328 с.
128. Кремлев Ю.А. Клод Дебюсси / Ю. А. Кремлев. – М. : Музыка, 1965. – 792 с.
129. Кремлев Ю. Фортепианные сонаты Бетховена. Портрет Бетховена / Ю. Кремлев. – [2-е изд.]. – М : Советский композитор, 1970. – 334с.
130. Кремлев Ю. А. Фридерик Шопен. Очерк жизни и творчества / Ю. А. Кремлев. – [3-е. изд.] – М. : Музыка, 1971. – 605 с.
131. Курцман А. С. Феликс Мендельсон / А. С. Курцман. – Москва : Музыка, 1967. – 207 с.
132. Лаврентьева И. Вариантность и вариационные формы в песенных циклах Шуберта / И. Лаврентьева // От Люлли до наших дней. – М. : Музыка, 1967. – С. 33–70.
133. Лаврентьева И. В. Симфонии Шуберта. Путеводитель / И. В. Лаврентьева. – М. : Музыка, 1967. – 112 с.
134. Лаул Р. О творческом методе А. Шёнберга / Р. Лаул // Вопросы теории и эстетики музыки. – Л. : Музыка, 1969. – Вып. 9. – С. 41–70.
135. Левашева О. Эдвард Григ: очерк жизни и творчества / О. Левашова. – М. : Музыка, 1975. – 622 с.
136. Левашева О. Пуччини и его современники / О. Левашова. – М. : Сов. композитор, 1980. – 525 с.
137. Левашева О. Ференц Лист : молодые годы / О. Левашова. – М. : Музыка, 1998. – 336 с.
138. Левая Т. Пауль Хиндемит. Жизнь и творчество / Т. Левая, О. Леонтьева. – М. : Музыка, 1974. – 448 с.
139. Левик Б. В. Рихард Вагнер / Б. В. Левик. – М. : Музыка, 1978. – 447 с.
140. Лейтес Р. Песни Грига / Р. Лейтес. – М. : Музыка, 1967. – 192 с.
141. Леонтьева О. Т. Карл Орф / О. Т. Леонтьева. – М. : Музыка, 1964. – 159 с.
142. Леонтьева О. К. Орф и П. Хиндемит / О. Леонтьева // Музыка и современность. – М. : Гос. муз. издательство, 1962. – Вып. 1. – С. 243–302.
143. Ливанова Т. Н. Гайдн / Т. Н. Ливанова // Ливанова Т. Н. Музыкальная классика XVIII века. – М.–Л., 1939. – С. 375–517.
144. Ливанова Т. Н. Музыкальная драматургия И. С. Баха и ее исторические связи / Т. Н. Ливанова. – М. : Музыка, 1980 – . Ч. 2 :

- Вокальные формы и проблема большой композиции. – М. : Музыка, 1980. – 142 с.
145. Лист Ф. Избранные статьи / Ф. Лист. – М. : Музгиз, 1959. – 465 с.
146. Лобанова М. Н. Западноевропейское музыкальное барокко: проблемы и поэтики / М. Н. Лобанова. – М. : Музыка, 1994. – 320 с.
147. Лонг М. За роялем с Клодом Дебюсси, Габриэлем Форе, Морисом Равелем / М. Лонг. – М. : Композитор, 2000. – 288 с.
148. Луцкер П. В. Итальянская опера XVIII века. Под знаком Аркадии / П. В. Луцкер, И. П. Сусидко. – М. : Гос. ин-т искусствознания; Рос. академия музыки им. Гнесиных., 1998. – Ч. I. – 438 с.
149. Мазель Л. Исследования о Шопене / Л. Мазель. – М. : Сов. композитор, 1971. – 248 с.
150. Малер Г. Письма: воспоминания / Г. Малер. – [2-е изд., доп.] / [вступ. ст. И. Барсовой]. – М. : Музыка, 1968. – 607 с.
151. Малиньон Ж. Жан Филипп Рамо / Ж. Малиньон ; [пер. с франц., коммент. и указ. В. Шен]. – Л. : Музыка, 1983. – 126 с.
152. Мартынов И. Бедржих Сметана: очерк жизни и творчества / И. Мартынов. – М. : Музгиз, 1963. – 495 с.
153. Мартынов И. Морис Равель / И. Мартынов. – М.: Музыка, 1979. – 306 с.
154. Медведева М. Опера XVII–XVIII веков : сборник либретто / Медведева М., Соловцова Л., Штерн М. ; ред., вступ. ст. и примеч. В. Фермана. – М. ; Л. : Музгиз, 1939. – 304 с.
155. Медведева И. Франсис Пуленк / И. Медведева. – М. : Сов. композитор, 1969. – 240 с.
156. Милка А. П. Занимательная бахиана / А. П. Милка, Т. В. Шабалина. – [2-е изд., перераб. и доп.] – СПб. : Композитор, 2001. – Вып. 1: Об Иоанне Себастьяне, Анне Магдалене и некоторых занятных недоразумениях. – 208 с.; Вып. 2: О знаменитых эпизодах из жизни И. С. Баха и некоторых занятных недоразумениях. – 304 с.
157. Мильштейн Я. Ференц Лист / Я. Мильштейн. – [3-е изд.] – М. : Музыка, 1999. – 634 с.
158. Мильштейн Я. И. Хорошо темперированный клавир И. С. Баха и особенности его исполнения / Я. Мильштейн. – М. : Музыка, 1967. – 392 с.
159. Музыкальная эстетика Германии XIX века. В 2-х тт. / [сост. А. В. Михайлов, В. П. Шестаков]. – М. : Искусство, 1982. – Т. 2. – 437 с.

160. Музыкальная эстетика западноевропейского средневековья и Возрождения / [сост. текстов и общ. вступ. ст. В. Шестакова]. – М. : Музыка, 1966. – 574 с.
161. Музыкальная эстетика западной Европы XVII–XVIII веков / [сост. текстов и общ. вступ. ст. В. Шестакова]. – М. : Музыка, 1966. – 688 с.
162. Музыкальная эстетика Франции XIX века / [сост., вступ. ст. и вступ. очерки Е. Ф. Бронфин]. – М. : Музыка, 1974. – 327 с.
163. Неедлы Зд. Оперы Сметаны / Зд. Неедлы // Неедлы Зд. Избранные труды. – М. : Гос. муз. изд-во, 1960. – С. 233–278.
164. Нестьев И. Бела Барток. 1881–1945. Жизнь и творчество / И. Нестьев. – М. : Музыка, 1969. – 798 с.
165. Новак Л. Йозеф Гайдн. Жизнь, творчество, историческое значение / Л. Новак ; [пер. с нем.]. – М. : Музыка, 1973. – 448 с.
166. Онеггер А. О музыкальном искусстве / А. Онеггер. – [2-е изд.] – Л. : Музыка, 1979. – 216 с.
167. Орджоникидзе Г. Оперы Верди на сюжеты Шекспира / Г. Орджоникидзе. – М. : Музыка, 1967. – 327 с.
168. Орджоникидзе Г. «Саломея» и «Электра» Р. Штрауса: к проблеме экспрессионизма в опере / Г. Орджоникидзе // Музыкальный современник : сб. ст. – М. : Сов. композитор, 1984. – Вып. 5. – С. 214–231.
169. Оссовский А. Антон Брукнер / А. Оссовский // Оссовский А. Музыкально-критические статьи (1894–1912). – Л. : Музыка, 1971. – С. 297–299.
170. Оссовский А. Очерк истории испанской музыкальной культуры / А. Оссовский // Оссовский А. Избранные статьи, воспоминания. – Л. : Сов. композитор, 1961. – С. 227–290.
171. Оссовский А. В. Рихард Штраус и его симфоническое творчество / А. В. Оссовский // Оссовский А. В. Избранные статьи, воспоминания. – Л. : Сов. композитор, 1961. – С. 174–226.
172. Павчинский С. Симфоническое творчество Онеггера / С. Павчинский. – М. : Сов. композитор, 1972. – 226 с.
173. Пасхалов В. Шопен и польская народная музыка / В. Пасхалов. – М. ; Л. : Музгиз, 1949. – 115 с.
174. Пауль Хиндемит / [ст. и материалы / сост. И. Прудникова]. – М. : Сов. композитор, 1979. – 422 с.
175. Попова Н. «Симфонические этюды» и «Карнавал» : пояснение / Н. В. Попова. – М. : Госмузиздат, 1957. – 67 с.
176. Проблемы бетховенского стиля : сб. ст. / [под ред. Б. С. Пшибышевского]. – М. : Музгиз, 1932. – 363 с.
177. Протопопов В. В. Принципы музыкальной формы И. С. Баха / В. В. Протопопов. – М. : Музыка, 1981. – 355 с.

178. Протопопов В. Принципы музыкальной формы Бетховена / В. Протопопов. – М. : Музыка, 1970. – 332 с.
179. Пуленк Ф. Я и мои друзья / Ф. Пуленк. – Л. : Музыка, 1977. – 159 с.
180. Пуччини Дж. Письма / Дж. Пуччини. – Л. : Музыка, 1971. – 366 с.
181. Равель в зеркале своих писем / [сост. Р. Шалю, коммент. Г. Т. Филенко]. – Л. : Музыка, 1988. – 245 с.
182. Рыцарев С. А. Кристоф Виллибальд Глюк / С. А. Рыцарев. – М. : Музыка, 1987. – 183 с.
183. Рогожина Н. Сезар Франк / Н. Рогожина. – М. : Сов. композитор, 1969. – 266 с.
184. Роллан Р. Гендель / Р. Роллан / Сост., ред. и коммент. В. Брянцева. – М. : Музыка, 1984. – 256 с.
185. Роллан Р. Жизнь Бетховена / Р. Роллан. – М. : Издательство Музыка, 1964. – 96 с.
186. Роллан Р. Опера в XVII веке в Италии, Германии, Англии / Р. Роллан ; [пер. с франц. А. А. Хохловкиной; под ред. М. В. Иванова-Борецкого]. – М. : Музгиз, 1931. – 131 с.
187. Россини Джоакино: современные аспекты исследования творческого наследия : сб. ст. / [под ред. М. Черкашиной]. – Киев, 1993. – 122 с.
188. Сабольчи Б. Последние годы Ференца Листа / Б. Сабольчи. – Будапешт, 1959. – 136 с.
189. Сысоева Е. В. Симфонии А. Онеггера / Е. В. Сысоева. – М. : Музыка, 1975. – 239 с.
190. Синявер Л. С. Джоаккино Россини : жизнь и творчество / Л. С. Синявер. – М. : Музыка, 1964. – 192 с.
191. Слонимский С. «Песнь о земле» Г. Малера и вопросы оркестровой полифонии / С. Слонимский // Вопросы современной музыки : сб. ст. – Л. : Гос. муз. изд-во, 1963. – С. 179–201.
192. Смирнов В. Зарождение экспрессионизма в музыке / В. Смирнов // Кризис буржуазной культуры и музыка : сб. ст. – М. : Музыка, 1972. – Вып. 1. – С. 244–263.
193. Смирнов В. В. Морис Равель и его творчество / В. В. Смирнов. – Л. : Музыка, 1981. – 222 с.
194. Соллертинский И. Арнольд Шёнберг / И. Соллертинский. – Л. : Ленингр. филармония, 1934. – 56 с.
195. Соллертинский И. Джакомо Мейербер / И. Соллертинский // И. И. Соллертинский Музыкально-исторические этюды. – Л. : Гос. муз. изд-во, 1956. – С. 101–118.
196. Соллертинский И. Кристоф Виллибальд Глюк / И. Соллертинский // Соллертинский И. И. Музыкально-исторические этюды. – Л. : Гос. муз. изд-во, 1956. – С. 11–47.

197. Соллертинский И. И. Романтизм, его общая и музыкальная эстетика / И. И. Соллертинский // Соллертинский И. И. Музыкально-исторические этюды / [вступ. ст. Д.Д. Шостаковича; ред.-сост. М. С. Друскин]. – Л. : Гос. муз. изд-во, 1956. – С. 80–100.
198. Соллертинский И. Седьмая симфония Брукнера / И. Соллертинский // Соллертинский И. Музыкально-исторические этюды. – Л. : Гос. муз. изд-во, 1956. – С. 169–183.
199. Соловцов А. Фридерик Шопен : жизнь и творчество / А. Соловцов. – М. : Государственное музыкальное издательство, 1960. – 466 с.
200. Соловцова Л. Дж. Верди / Л. Соловцова. – [4-е изд.] – М. : Музыка, 1986. – 399 с.
201. Стасов В. Лист, Шуман и Берлиоз в России / В. Стасов. – М. : Музгиз, 1954. – 162 с.
202. Тараканов М. Е. Музыкальный театр Альбана Берга / М. Е. Тараканов. – М. : Сов. композитор, 1976. – 560 с.
203. Тараканов М. Творческий путь Альбана Берга / М. Тараканов – М. : Советский композитор, 1976. – 560 с.
204. Тилес Б. Я. «Фауст» – опера Ш. Гуно: из истории создания и постановок / Б. Я. Тилес // Проблемы современной интерпретации. – Л. : Лен. гос. консерватория, 1990. – 66 с.
205. Тирдатов В. Тематизм и строение экспозиций в симфонических *allegri* Гайдна / В. Тирдатов // Вопросы музыкальной формы : сб. ст. / [ред.-сост. В. Протопопов]. – М. : Музыка, 1977. – Вып. 3. – С. 186–229.
206. Торадзе Г. Р. Леонкавалло и его опера «Паяцы» / Г. Р. Торадзе – М. : Музгиз, 1960. – 48 с.
207. Трауберг Л. Жак Оффенбах и другие / Л. Трауберг. – М. : Искусство, 1987. – 320 с.
208. Тюлин Ю. Н. О программности в произведениях Шопена / Ю. Н. Тюлин. – [2-е изд.] – М. : Музыка, 1968. – 66 с.
209. Уэстреп Дж. А. Генри Пёрселл / Дж. А. Уэстреп ; [пер. с англ. А. Кочнева; вступ. ст. и коммент. Л. Ковнацкой]. – Л. : Музыка, 1980. – 240 с.
210. Федосеев И. С. Оперы Г. Ф. Генделя и Королевская академия музыки в Лондоне (1720–1728) : исследование / И. С. Федосеев. – СПб. : Сударыня, 1996. – 156 с.
211. Ферман В. Э. Творческий путь Мейербера / В. Э. Ферман // Оперный театр. Статьи и исследования. – М. : Государственное музыкальное издательство, 1961. – С. 212–237.
212. Форкель И. О жизни, искусстве и произведениях Иоганна Себастьяна Баха / И. Форкель ; [пер. с нем. Н. А. Копчевского]. – М. : Музыка, 1974. – 165 с.

213. Хэриот Э. Кастраты в опере / Э. Хэриот ; [пер. с англ. Е. Богатыренко]. – М. : Классика–XXI, 2001. – 304 с.
214. Холопова В. Н. Антон Веберн: жизнь и творчество / В. Н. Холопова, Ю. Н. Холопов ; [предисл. Р. К. Щедрина]. – М. : Сов. композитор, 1984. – 319 с.
215. Холопова В. О композиционных принципах скрипичного концерта А. Берга / В. Холопова // Музыка и современность. – М. : Музыка, 1969. – Вып. 6. – С. 343–371.
216. Хохлов Ю. Н. «Прекрасная мельничиха» Франца Шуберта / Ю. Н. Хохлов. – М. : Эдиториал УРСС, 2002. – 430 с.
217. Хохлов Ю. Н. Франц Шуберт. Жизнь и творчество в материалах и документах / Ю. Н. Хохлов. – М. : Сов. композитор, 1978. – 256 с.
218. Хохловкина А. Берлиоз / А. Хохловкина. – М. : Музгиз, 1960. – 547 с.
219. Хохловкина А. Жорж Бизе / А. Хохловкина. – М. : Музгиз, 1954. – 459 с.
220. Хохловкина А. А. «Севильский цирюльник» Дж. Россини / А. А. Хохловкина. – [2-е изд.] – М. : Музгиз, 1958. – 55 с.
221. Хронограф жизни и творчества Иоганна Себастьяна Баха / [сост., вступ. и коммент. Т. Шабалиной]. – СПб. : Северный олень, 1997. – 76 с.
222. Царева Е. Брукнер и брукнерианцы / Е. М. Царева // Муз. академия. – 1997. – № 2. – С. 155–158.
223. Царева Е. М. Иоганнес Брамс / Е. М. Царева. – М. : Музыка, 1986. – 386 с.
224. Царева Е. М. К проблеме стиля И. Брамса / Е. М. Царева // Из истории зарубежной музыки / [ред.-сост. С. Н. Питина]. – М. : Музыка, 1971. – С. 19-34.
225. Цыпин Т. М. Морис Равель / Т. М. Цыпин. – М. : Гос. муз. изд-во, 1959. – 135 с.
226. Черная Е. С. Моцарт: Жизнь и творчество / Е. С. Черная. – [2-е изд.] – М. : Музыка, 1966. – 375 с.
227. Черная Е. Моцарт и австрийский музыкальный театр / Е. Черная. – М. : Музгиз, 1963. – 435 с.
228. Черная Е. С. Франц Шуберт / Е. С. Черная. – М. : Музыка, 1966. – 238 с.
229. Чигарева Е. И. Оперы Моцарта в контексте культуры его времени. Художественная индивидуальность. Семантика / Е. И. Чигарева. – [2-е изд.] – М. : Эдиториал УРСС, 2001. – 279 с.
230. Чичерин Г. В. Моцарт. Исследовательский этюд / Г. В. Чичерин. – [5-е изд.] – Л. : Музыка, 1987. – 207 с.
231. Шабалина Т. В. Рукописи И.С. Баха: ключи к тайнам творчества / Т. В. Шабалина. – СПб. : Logos, 1999. – 440 с.

232. Швейцер А. Иоганн Себастьян Бах / А. Швейцер / [пер. с нем. Я. С. Друскина, Х. А. Стрекаловской; ред. Л.Г. Ковнацкая]. – М. : Классика-XXI, 2002. – 808 с.
233. Шёнберг А. Письма / А. Шёнберг ; [пер. В. Шнитке; ред. М. Друскин, Л. Ковнацкая; предисл. Л. Ковнацкой]. – СПб. : Композитор, 2001. – 464 с.
234. Шопен Ф. Письма : в 2 т. / Ф. Шопен. – [2-е изд., доп.] / Сост., коммент., ст. и указ. Г.С. Кухарского. – М. : Музыка, 1976. – Т. 1. – 527 с.; 1980. – Т. 2. – 468с.
235. Штейнгард В. М. Генрих Шютц: очерк жизни и творчества / В. М. Штейнгард. – М. : Музыка, 1980. – 72 с.
236. Штейнпресс Б. С. Очерк и этюды / Б. С. Штейнпресс ; [предисл. Ю. Н. Тюлина]. – М. : Сов. композитор, 1980. – 349 с.
237. Шуман Р. Избранные статьи о музыке / Р. Шуман ; [ред. Д. Житомирского]. – М. Музгиз, 1965. – 399 с.
238. Шуман Р. О музыке и музыкантах : сб. ст. в 2 т. / Р. Шуман ; [сост., вступ. ст. и коммент. Д. В. Житомирского]. – М. : Музыка, 1975. – Т. 1. – 408 с.; 1978. – Т. 2-А. – 328 с.; 1979. – Т. 2-Б. – 294 с.
239. Яроцинский С. Дебюсси, импрессионизм и символизм / С. Яроцинский. – М. : Прогресс, 1978. – 232 с.

15. Інформаційні ресурси

1. file://localhost/
2. <http://belcanto.ru/>
3. <http://www.audiopoisk.com/artist/>
4. <http://music.nur.kz/artist-4811-bethoven>
5. <http://www.classic-music.ru/>
6. <http://lib.if.ua/>
7. <http://conservatory.lviv.ua/>
8. <http://www.knmau.com.ua/>
9. <http://www.dakkkim.edu.ua/>
10. <http://osvita.ua/vnz/guide/17/204/>